

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

Рівень вищої освіти – першого (бакалаврського)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «2» вересня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Виробнича педагогічна практика
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон Викладача	+38 0500500951
E-mail викладача	bohdan.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	6 кредити ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
Виробнича педагогічна практика в закладах загальної середньої та позашкільної освіти забезпечується освітньою програмою за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Спеціальність 014. 12 – Середня освіта. «Образотворче мистецтво». Виробнича педагогічна практика у навчальному плані належить до циклу професійної практичної підготовки і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його фахових здібностей.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
Мета виробничої педагогічної практики: надати студентам цілісної і логічно-послідовної системи знань про: дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації; теоретичні, організаційно-процесуальні, методичні засади процесу навчання і виховання школярів, їх підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; методики викладання мистецьких дисциплін; розкрити структуру та напрями реформування освіти загалом та мистецької зокрема. Навчити: організовувати навчальний процес з образотворчого мистецтва на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; проектувати та організовувати навчальний процес на рівні заняття, педагогічної ситуації; здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання образотворчому мистецтву, спрямованих на розвиток здібностей учнів та їх виховання; здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів; здатність керувати навчально-виховною діяльністю у позакласній роботі; здатність використовувати інформаційні технології у навчанні; формувати в студентів уміння користуватися мовою образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, виконувати передбачені навчальними програмами завдання із видів образотворчих мистецтв. Завдання: • набуття знань про основні педагогічні категорії і поняття, закономірності функціонування системи освіти і її складових (навчально-виховний процес тощо); • ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі закладів загальної середньої та позашкільної освіти; • розвиток професійного мислення, формування усвідомлення високої значущості педагогічної праці у суспільному прогресі людства, розвиток практичних умінь і навичок творчого підходу до організації педагогічної діяльності; • накопичення початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності.	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською - державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ - у навчанні і на практиці; здатність використовувати засоби художньої виразності у сучасному полікультурному просторі.

ЗК 2. Здатність отримувати і передавати професійну інформацію іноземною мовою з метою міжкультурного спілкування.

ЗК 3. Здатність до впевненого та, водночас, критичного використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для пошуку, обробки, аналізу, верифікації інформації з різноманітних джерел.

ЗК 4. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти соціально відповідально, толерантно та коректно.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання

Фахові компетентності.

Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 3. Здатність до практичної та оцінної художньої діяльності.

ФК 4. Здатність володіти операційною системою Windows, як засобом управління інформацією, а також видами комп'ютерної графіки, растровими графічними та векторними редакторами.

ФК 5. Здатність використання комп'ютерних технологій у процесі виконання творчих завдань.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 7. Здатність планувати процес навчання образотворчого мистецтва у загальноосвітній школі та у позашкільних закладах, забезпечувати його реалізацію та оцінку отриманих результатів.

ФК 8. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проектах, майстер-класах, виставках).

ФК 9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

ФК 10. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості.

ФК 11. Здатність до виявлення творчих здібностей дитини, засобами діагностики навчальних та художньо-творчих досягнень учнів та прогнозування їх особистісного розвитку.

ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

ФК 13. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості оволодіння основами образотворчості в закладах загальної середньої та позашкільної освіти з

образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання

Знання та розуміння

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблеми та завдання в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 2. Вміння провадити урочну (класну) та позаурочну діяльність з образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 4. Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

Застосування знань та розуміння

ПРН 5. Вміння використовувати власні знання в процесі освітньо-практичної діяльності.

ПРН 6. Формування художньої компетентності школяра: знання, уміння, досвід, особистісні якості для успішної художньої діяльності усвідомлюючи відповідальність за її результати.

ПРН 7. Володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання

ПРН 8. Формування емоційно-естетичного рівня, культури почуттів, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.

ПРН 9. Розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти та розвитку особистості.

ПРН 10. Уміння застосувати у професійній діяльності фундаментальні знання з комп'ютерних технологій.

ПРН 11. Уміння використовувати педагогічні технології у навчально-виховному процесі; розробляти уроки та навчальні заняття відповідно до обраної технології навчання.

ПРН 12. Уміння здійснювати усний, письмовий та тестовий контроль на заняттях, планування та корекцію результатів навчання, творчого розвитку; вести облік результатів контролю знань, умінь та навичок.

Формування суджень

ПРН 13. Здатність керувати художньо-творчою діяльністю учнів, враховуючи їх вікові та індивідуальні можливості, спонукати до самореалізації та самовдосконалення.

ПРН 14. Здатність застосовувати сучасні методики і освітні технології для забезпечення якості вивчення учнями образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої та позашкільної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	
Практичні заняття	
Самостійна робота	270

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
8	014 «Середня освіта»	4 (бакалавр)	Нормативний

Тематика освітнього компонента

Види роботи	Години
-------------	--------

Тема 1. Настановча конференція. Ознайомлення із базою практики, узгодження графіку та змісту роботи практиканта.	3
Тема 2. Вивчення напрямків діяльності закладу; документи планування і обліку навчального навантаження. Вивчення програм навчальних дисциплін, змісту уроків і гурткових занять.	20
Тема 3. Ознайомлення з програмами, методичними рекомендаціями та посібниками закладу освіти, вивчення тематики гуртків.	20
Тема 4. Знайомство з учнями класу закріпленого за студентом-практикантом.	10
Тема 5. Відвідування занять з різних уроків, які проводяться вчителями (не менше 3-х відвідувань).	30
Тема 6. Підготовка конспектів уроків, та практичних занять гуртка з ДПМ.	44
Тема 7. Підготовка конспекту виховного заходу.	20
Тема 8. Розробити навчально-методичні матеріали з ОМ (завдань для навчання) у процесі вивчення конкретної мистецької дисципліни	30
Тема 9. Самостійне проведення занять з мистецьких дисципліни (не менше 3-х занять: урок, заняття гуртка).	40
Тема 10. Відвідування не менше трьох занять проведених вчителями.	15
Тема 11. Підготувати аналіз одного відвіданого заняття проведеного студентом.	15
Тема 12. Оформлення звітної документації за результатами виробничої педагогічної практики.	20
Тема 13. Участь у підсумковій конференції (за підсумками проходження практики).	3
Всього	270

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Оцінювання видів навчальної роботи: Ознайомлення з документацією школи – 6 балів; відвідані заняття вчителя (уроки, практичні заняття гуртка) - 9 балів; підготовка конспектів уроків (три конспекти) - 30 балів; розробка навчально-методичних матеріалів з ОМ (завдань для гуртків) у процесі вивчення конкретної мистецької дисципліни - 10 балів; підготовка конспекту виховного заходу - 10 балів; проведені магістрантом-практикантом занять (уроків або практичних занять гуртка) – 15 балів; проведення психологічної профорієнтації з учнями - 10 балів; оформлення документації, звіт - 10 балів.
Вимоги до документації	Звітна документація здається студентами по завершенню проходження практики протягом наступного тижня керівнику практики від ЗВО на кафедру методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну. Вона включає: 1. Звіт з виконаної роботи з зазначеною кількістю виконаних завдань, місцями їх виконання; 2. Відгук-оцінку керівника практики із зауваженнями; 3. Фотозвіт про проходження практики. Звіт з практики проходить у формі перегляду робіт, що проводиться комісією у складі завідувача кафедри та викладачів, що керують пленерними практиками студентів першого курсу. Оцінка за практику виставляється з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта (таблиця максимальних рейтингових балів додається) та вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і залікову книжку студента за підписом керівника

	практики. Крім перегляду здійснюється ще й колективна форма підведення підсумків практики – аналізуються позитивні і негативні аспекти роботи під час практики. Студенти, які не виконали програму практики, за наявності поважної причини проходять практику повторно, у вільний від навчання час. Підготовка конспектів уроків (три конспекти) - 30 балів; розробка навчально-методичних матеріалів з ОМ (завдань для гуртків) у процесі вивчення конкретної мистецької дисципліни - 10 балів; підготовка конспекту виховного заходу - 10 балів; оформлення документації, звіт - 10 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 100 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма задачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Основні вимоги щодо проведення навчальних практик викладені у положеннях: «Порядок встановлення відповідності навчальних дисциплін (практик) профілю кафедр університету

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-vstanovlennia-vidpovidnosti-navchalnykh-dystsyplin-praktyk-profilu-kafedr-universytetu.docx.pdf>, «Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.50_2023-polozhennia-pro-orhanizatsiiu-ta-provedennia-praktyky-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

3. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

4. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора №447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора №417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

5. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Вдовиченко Р. П. Навчально-методичний посібник «Самостійна робота студентів з курсу «Педагогіка» (для дистанційної форми навчання). Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2021. 182 с.
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої грамоти) : навч.-метод. Посіб. Ч. 1. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с.: іл.
3. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Видавничий дім «Слово», 2017. 296 с.
4. Козирєв М. П. Соціальна педагогіка: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 352 с.
5. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навч. посібник. Львів.: «Новий Світ2000», 2020. 292 с.
6. Лемешева Н.А. Образотворче мистецтво у нашому житті. Черкаси. 2015. 154 с.
7. Лемешева Н.А., Кондратюк Н.В. Методика навчання мистецтва (Образотворче мистецтво) 9 клас. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2014. 124 с.
8. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. Київ: Вища школа, 2002. 156 с.
9. Майборода І.Е. Образотворче мистецтво з методикою навчання: курс лекцій до предмета для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта». Мукачево: МДУ, 2017. 41 с.
10. Методичні рекомендації і приклади реалізації НУШ у 5-6 класах на основі досвіду освітян столиці: природнича, математична, інформатична, технологічна, соціальна і здоров'ябережувальна галузі: [Навчально-методичний посібник]./ [кол. авт.: І. Воротникова, В. Заплатинський, Л. Рак, І. Філоненко, та ін.]: за заг. ред. І.П. Воротникової. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2022. 188 с.
11. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (спеціалізація історія). Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
12. Освіта в умовах воєнного стану: виклики, розвиток, повоєнні перспективи. Інформаційно-аналітичний збірник. Київ: МОН, 2023. 64 с.
13. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2005. 360 с.
14. Турчин Т. М. Т 89 Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805>
2. Роз'яснення щодо деяких питань здійснення освітньої діяльності у мистецьких школах. Дата оновлення: 16.07.2019 URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245499169&cat_id=2449 31905 (дата звернення: 14.07.2021)
3. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/

Викладач: Тимків Богдан Михайлович, професор, завідувач кафедри методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну